

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

Més atenció de la que, en general, li ha dedicat la premsa mereix el Congrés Socialista celebrat darrerament a Madrid i quina última sessió va tenir lloch el passat diumenge.

Perque com desconeix la importància d'aquestes assemblees en las que la classe obrera d'Espanya, forsa indubtablement poderosa, pero esterilizada per la falta de cohesió, passa de tant en tant vista als soldats qu' en sas filas figuran y recompta els avensos que lenta pero sólidament va realisant en sa organizació definitiva?

El partit socialista espanyol no crida ni alborota: vol dir aixó que la seva labor es seria y ha de resul-

tar a son temps fructifera. Que no es entre l'escàndol y las exhibicions teatrals com se sembran las bonas ideas y 's redimeixen els pobles.

Pocas sessions ha celebrat el Congrés; pero, coneixedor del valor del temps, l' ha sapigut aprofitar y fer en breus dias molta feyna. Liástima que no tots els acorts presos responguin, segons el nostre sentir, a las verdaderas conveniencias del element obrer.

Ens referim—per dirho clar—a una resolució votada a última hora, que tendeix a fer de la disciplinada massa socialista un partit tancat, aislat, refractari a tota concomitancia ab els altres partits, per avansats que siguin, encare que admetent, pero sòls en cassos molt excepcionals, l'aliança electoral ab elements no allistats sota las sevas banderas.

Si l' hora actual es de lluyta y l' objecte de la lluyta es la victoria, ¿per qué 'ls socialistas han de despreciar el concurs de forasas que ab la seva empena poden en determinats moments acostarlos al seu ideal?

No serém nosaltres qui aconsellem als obrers l' acceptació d' aquesta política de mànega ampla y cara gruixuda, tan generalizada entre 'ls partits espanyols, capassos, si de la conquista del poder se tracta, d' aliarse avuy ab els qui ahir combatia, sens perjudici de tornarlos a combatre ab major violencia quan ja la font del pressupost quedí estroncada; pero entre aquesta táctica repugnant y l' aislament proclamat pel Congrés de Madrid, hi ha molts graus y molts matissos que 'ls socialistas espanyols están en el deber d' estudiar serenament.

La teoria de que res s' ha de volguer dels partits burgesos es inhábil y suicida. Las ventatjas, els milloraments han d' aprofitarse sempre, vinguin d' allá ahont vinguin. *Hágase el milagro...*

Si nosaltres estessim malalts y un metge vingués a curarnos, poch ens amohinaria que fos burgés, ó colectivista ó adorador del bou Apis...

Mentres ens curés...

PIF-PAF

Al Marroch

om que s' acaba l' estiu, comensan a passar cosas grossas.

A la troca del Marroch, que s' anava embullant cada dia poch a poquet, hi han fet un nus els alemanys, plantejant la qüestió del sultá nou. El consorci de las potencias europeas, formalizat pel compromís d' Algeciras, s' entenia ab un emperador del Marroch, que de fet ja no n' es. Millor se diria que n' es menos que allavors, perque al emperador del Marroch se li podria aplicar la definició dels nostres reys constitucionals, *que regnan y no gobernan*; aquí perque gobernan els seus ministres, allá perque 'ls seus pobles no 's deixan gobernar.

A dintre y á fora

ELS PRESOS:—¿Que no penseu ab nosaltres?
ELS ALTRES:—Prou que hi pensém, pero ara estém molt ocupats.

La Magestat Cherrifana, doblement sagrada per la investidura imperial y per la dignitat pontifical de descendent de Fatma, la filla de Mahoma, no pot sortir may de ciutat sino escoltat per tot un exercit, té de fer cobrar las contribucions pels exercits y, a cada dos per tres, té de ferse regoneixer á tiros per alguna provincia (?) que ha enviat á norris l'autoritat imperial.

Aixís regnava Abd-el-Aziz quan tractava ab els plenipotenciaris la Conferencia d'Algeciras; y encare no s'hi comptan las provincias perpétuament insurrectas com las rifenyas y las del Tafilet, ni las regions del Nord que llavors ja eran independents. La del Fas, de Tánger á Fez, es el regne del Raisuli, aquell *cabecilla* que, per rendirse, se va fer nómbrar governador; y la del Rif oriental de la costa fins al Muluya, que també s'aboca á Fez per Tazza, regne del Roghi.

L'erro, un dels molts errors de la Conferencia, fou el de fonamentar tota l'acció europea al Marroch en els tractes ab un sobirà que no n'es de fet, al que no s'pot exigir rectament cap responsabilitat per lo que ell no pot evitar. Per aixó l'conflicte d'ara no es gens imprevisit. Lo qu'es que las potencias, al reunir-se, no anavan á resoldre lo que devian saber que no té resolució al Marroch; hi havia un conflicte latent entre Fransa apoyada per la Inglaterra y l'Alemanya, y lo que s'volia era una fórmula contra la eventualitat d'una guerra que no convé á ningú. El conflicte tenia per motiu, ó per pretext, el Marroch, y com que al Marroch no hi ha mudat res el pacte d'Algeciras, naturalíssim es que l'conflicte torni, y que torni agravat com tota malaltia descuidada.

La qüestió es embolicada. El sultá Abd-el-Aziz está tancat dins d'una masia prop de la ciutat de Casablanca, que li resta fidel; del imperi ja quasi no li quedan altrás terras que aquella petita llenca, ocupada—s'ha de tenir present—per las tropas francesas. El seu germanastre Muley Hafid ha sigut proclamat á las *ciutats santas*, las capitals: Marrakeix, Mequinez y Fez. Ningú s'ha alsat contra d'ell, y pel Marroch ja n'hi ha prou ab aixó per creure'l sobirà efectiu del territori. Pero mentres Abd-el-Aziz no s'hagi mort, no s'hagi hagut d'expatriar, ó no hagi abdicat formalment, es perillós donarlo per destronat. Las condicions precarias de la sobirania marroquina fan molt possible la revenja del sultá, avuy aculat á sota de la bandera francesa. Y Fransa, que hi ha posat diners á sobre de la causa d'Abd-el-Aziz, no l'vol deixar mentres se'n pugui servir.

Ab aixó, el cónsul d'Alemanya ha tornat á Fez, que es la cort de Muley Hafid, ab el qui s'haurá d'entendre; es á dir que fa acte de regoneixement á un sultá, que no regoneix cap més potencia. Heus aquí el conflicte. Si el sultá dels alemanys exigeix als francesos l'evacuació immediata de la comarca dels xauais, qu'ocupan vora de Casablanca, pel camí de Rabat, alegant—lo qu'es just—el mateix tractat d'Algeciras garantidor de l'integritat del imperi marroquí, ¿qué farán els francesos? ¿Y cap ahont se decantaran las altres potencias?

L'incògnita es alarmanta. Un bé parla d'avens de la civilització, dels horrors de la guerra que seria un crim de lesa humanitat, de las millors del dret internacional gracias á la práctica dels arbitratges; del moviment pacifista declarat als congressos y als parlaments defensats per las multituds socialistas... no hi fá res: per damunt de tot hi ha las armas carregadas, la pólvora ben seca y els sabres ben esmolats dels formidables exercits permanents ab l'oficialitat desitjosa de la guerra, que es el seu ofici, per guanyarse lloers y recompensas.

La mateixa Fransa republicana radical, el govern d'en Clemenceau y d'en Pichon, ha iniciat l'acció al Marroch, després d'Algeciras, ab una guerra crudelíssima. El bombeig horrorós de Casablanca, la crema dels poblats vehins, la devastació metódica, sabia de la comarca, no son gayre aconhortadors pels que somiavan ab la *penetració pacífica*. Del mal no'n pot venir més que'l mal, y als fills dels morts pels francesos no se'ls pot demanar que s'enamorin de la *civilització*, de la que coneixen no més que canóns y fusells.

Es qu'aixó de la civilització camina més lèntament de lo que'ns pensam. La mateixa Fransa hauria d'estar escarmentada per la conquesta d'Alger: cinquanta anys seguits de guerra, centenars de milions de franchs, y centenars de milers de vidas, representan un gasto que cap ingrés compensa. Y els francesos saben del cert que'l Marroch seria pitjor qu'Alger. Donchs, quan els pobles no s' rebelen contra aqueixos *negocis* de las guerras, y pagan manament milers de milions per naus y armas que demá ja s'haurán de llenyar per ferne de novas, es que l'ascensió civilisadora no s'fa més que á trossos y ens quedem endarrerits en lo que potser es lo més essencial: la cooperació pacífica y la llibertat.

Y fins Espanya ha estat á punt de ficarshi al vesper del Marroch. A la primavera, els *patriotas* cridavan perque ens quedavem dessota dels francesos á Casablanca. Y s'va arribar á l'armament d'una divisió en peu de guerra, feta á corre cuyta de trossos emprats á diferents unitats tácticas, ab gran indignació dels tècnics. Tot per a estar á punt de fer la guerra al Marroch, com si tampoch estessim escarmentats de la deplorable companya del 60 y 61, á Tetuan, que'ns va costar moltas vidas de ignocents minyons y una bona milionada, per a no treuren res, absolutament res.

Es veritat qu'are no s'ha repetit l'explosió del innoble sentiment popular, la cridoria bestial de *á matar moros*. Pero l'atonía del cos nacional es tan fonda, que segurament el poble hauria deixat fer qualsevol tarambanda. No ha estat res, y ens en havem de congratular.

Are, del dia de demá ¿quí en pot respondre? Consells, programás, son inútils si no s'han de cumplir. Pera mí, lo just es lo qu'han dit els socialistas: per la guerra del Marroch, *ni un home ni una pesseta*. Prou feyna tenim á casa nostra, sense escolas, sense camins y sense llibertat.

MAGÍ PONS

La burgesia no creu en res, pero, per aixó, té el convenciment de que la religió es necessaria al poble.—Bebel.

SUSCRIPCIÓ POPULAR

pera contribuir als gastos de la erecció del monument á

MIQUEL SERVET

	PTAS.	CTS.
Suma anterior.	27	25
Jaume Turá.	>	25
Jaume Miret.	>	25
Salvadó Artigas.	>	25
E. Guitart.	2	>
J. G. V.	>	25
Francesch Gratacós.	>	10
Eduardo Sainz.	>	50
Joseph Guiteras.	>	10
Ramón Banús.	>	25
Salustiano Bondía.	>	25
Joan Sistachs.	>	25
Federico Sánchez Nollo.	>	25
Joseph Torregrosa.	>	25
Benito Llainez Capi.	>	50
Santiago Caspe.	>	30
Antón Dosplats Coma.	>	50
Tiberiu Aussió.	>	50
Joan Plá.	>	50
TOTAL.	34	50

(Segueix oberta la suscripció.)

La "Familia,"

A uns dies, a Valladolid, un matrimoni va esser executat, així en bloc, per l'assassinat d'una nena, de qui l'un dels condemnats era pare i l'altre madrastra. Aquet fet horrible (parlo ara sols de la mort de l'infant) decidí als pietosos ministres de S. M. a denegar l'indult a fi d'aixecar sobre les turbes l'acte d'una sana i forta exemplaritat.

Però, lectors, ja que avui no aprofitaré'l succés per a parlar, encara un cop, contra la pena vil, permeteu-me unes consideracions sobre'l crim que va esser-ne, en aquesta ocasió, la causa.

La mort d'una criatura pels seus pares.—I bé, segons el dret quirítari, aixó hauria estat un acte plenament lícit, com ho era la mort d'un esclau, com lo és encara avui la mort d'un animal domèstic, fins els no comestibles. D'aleshores del dret roma primitiu, una llarga evolució segueix fins a nosaltres; però aquesta evolució no és, ni de molt, fínida.

Les multituds, eternes passionals, se remouen per intervencions collectives sempre que una gran ira ó una gran compassió fan desbordar llur ànima complicada i monstruosa, les passions de la qual s'aumenten en progressió geomètrica dels individus que formen el conjunt. Unes voltes arrosseguen pels carrers un polític en qui han concentrat els mals i les extorsions d'un sistema; altres demanen el cap d'un redemptor de pobles i li prefereixen un lladre de camí; altres penjén un negre en la clariana d'un bosc, perquè creuen que acaba de violar una blanca; altres udolen davant una redacció, perquè saben que tres persones (bocs emissaris d'un terror de misteri) li seran immolades sobre l'ara pública. Davant el poble, els esdeveniments desfilen com en l'escenari d'una gran tragedia; i el poble, que sols és capaç de veure la *en melodrama*, aclama sempre la mort del que se li presenta com a *traidor*. Li agrada, en els finals de quin acte, rebre sobre una safata'l cap sanguinós de l'avorrit. Repareu com sempre les seves pietats són mogudes per un instint de venjança i de sang.

Però'l cas típic de les intervencions populars és aquest: Gran esvalot a una placeta. Què passa? És que acaba de descobrir-se un segrest. S'ha trobat, dins un recó de porqueria i miseria, una noia de vint anys que en feia setze, setzel, que estava recollida per sos pares.—Què mereixerien aquets vils? Jo voldria veure-les entregar als lleons del Parc, pera que'ls fessen trossos.—I jo untats de mel a la plaça de Catalunya, a ple sol, tots nús, pera que la calor i les mosques els consumissen.

Aquets dies, a la neva Mallorca, una intervenció popular comminatoria, preparada al llinxament i a l'incendi, va exigir la llibertat d'un jove reclut al manicomí per falsa declaració de bogeria, firmada per son germà, metge.

Hi ha, doncs, en les manifestacions d'aqueix instint popular, una continua intervenció de la multitud en favor de l'individu opress per aquet poder social: la Familia. El vell impuls que'ns fa intervenir en favor del feble contra'l fort, en favor del noi maltractat per un home, ens mou a tots a una intervenció de cavallers errants contra la tirania familiar aixecada sobre'ls menors.

Jo vui parlar un poc avui, doncs, contra aquet poder consagrat: la Familia. I no'n vui parlar a lo socialista ni a lo llibertari, sino com en parlaria un moralista preocupat únicament del bé de tota persona dins un sistema social qualsevulla.

Havem sentit dir: Aquet publicista, ó aquet professor, és un mal home, un home perillós, perquè escampa doctrines dissolvents. I doctrines dissolvents són les que van contra l'actual organització de les coses sagrades, la religió, la patria, la propietat, la familia.—Està bé: parlem avui de la familia.

Ja sabeu, els que m'haveu seguit, que jo tinc com un dels meus més arrelats principis aquet: l'infant pertany a la Ciutat, no al pare. I pertany a la Ciutat perquè aquesta està posada per defensar-li la vida en primer lloc, i després per garantir-li l'expansió i eclosió plenament lliures del seu esser.

I veieu, en la realitat, com en són diverses les coses. L'infant, encara a la manera romana, pertany al pare i resta en la seva possessió, sense que una activa intervenció social, ó millor, política, comprovi a tots moments la capacitat del pare *material* per a esser també, en veritat, pare *espiritual*. Fins que'l martiri del segrestat ó de l'escandalosament maltractat mouen a intervenció'l cor dels veïns, és dir, del poble; fins que la mort violenta del somès mou a intervenció la justicia oficial, el pare és propietari

del fill, del fill en còs i ànima. El pare procurarà imbuir-li, per l'obra de l'educació dont ell és àrbitre absolut, el prejudici ó viciament originari de qualsevol idolatria; la mare'l farà testimoni, si vol, de la seva corrupció ó de la seva baixesa. Una llibertat absoluta de prostitució corporal i esperitual decidirà la sort adventícia d'aquell embrió de ciutadà.

—Veus aquesta dona que passa amb una nena a la mà?—me deia l'altre dia un amic.—Sobre'l seu mateix llit de disbauixa hi ha la nena dormida, al costat de la mare!—I bé, lectors, vet-aquí com tots haurem tingut una part d'arcaboteria en la corrupció futura, inevitable i fatal, d'aquesta ciutadana!

La pena del fuet, desterrada ja dels còdics, a punt de desterrar-se també en absolut de les escoles, ¿no és encara vigent, am tot el seu arbitrarisme, en la familia?—No basta, ciutadans, proclamar la buidor d'un gran nom, revestint-la de divinitat, per cobrir la baixesa de la cosa amb una porpra d'idol. Familia! Bell mot que ajunta'l fill a la cadena de la miseria paternal, i fa dependir de l'atzar d'una naixença la sort d'un ciutadà futur. Pera mi, home enamorat del demá, aquesta qüestió, *familia, infant*, és la primera de les qüestions. I penso que mentres l'abstenció del poder públic continui, ningú podrà evitar que sobre'l cadafal dels reus de Valladolid se vegi l'ombra ver culpable ausent, la societat que produí, per omissió, el crim aquell...

Es curiós. El sistema que deixa al pare l'albir del fill és un sistema *individualista*. Aquí veureu una volta més l'inanitat d'aqueix terme. Un sistema de *llibertat individual* que somet l'individu, en els anys mateixos de la seva formació, al sediment perenne de l'autoritat despòtica *patriarcal*!

No és, certament, l'asil de Rousseau que jo demano. Però sí demano una *lleí infantívola*, una *lex puerorum*, que asseguri la capacitat de l'home per a aquesta investidura de magistrat ciutadà: el modern *paterfamilias*, conscient de la seva missió, una missió de *fabricador de ciutats*. De lo contrari, serà sempre un estigma per a tots vosaltres aquet patíbol de Valladolid.

GABRIEL ALOMAR

ELS 104 ANYS DE LA CANTINERA

Els embustersos del carrer del Peu de la Creu son capassos de tot; fins de falsificar la fé de batisme d'una desgraciada, per inventar novelas sortidas de la imaginació de qualsevol xufiero que s'proposi divertir als llegidors d'alló que'n diuhen la *Gaceta dels xinos*.

Ará resulta, senyors, que la històrica cantinera lerrouxayre, no té 104 anys y que tota aquella llegenda de que *no pide limosna sino que entona rezos*, es un'altra invenció del pretendent a regidor lerrouxayre y ex-tinent d'arcalde de Valencia; un dels que, havent vingut á descubrirnos, ha resultat que nosaltres l'hem descobert á n'ell ab tots els seus pèls y senyas.

Sí, senyors; aquella cantinera, que compartí las *glorias y penalidades de nuestros ejércitos* y ara está «completament abandonada», es una captayre d'ofici; ha sigut detinguda com á tal en varias ocasions per la ronda especial y cada vegada se li ha servit menjar á Casa la Ciutat. Té un pis llogat al carrer del Arch del Teatro, número 38, en nom seu, y l'explosa rellogantlo; té un fill solter, sabater, á Gracia, que viu en companyia d'una dona, y ademés aquesta *històrica cantinera* té una senyora que li paga la manutenció.

Sempre que ha oposat resistencia á ser conduhida á Casa la Ciutat, s'ha llogat un cotxe, y l'última vegada, que fou el dia 7 del passat juliol, un poch prudent arcalde de barri va cridar l'atenció del públich, posantse del costat de la captayre, desautorisant als guardias que compleixen ab el seu deber y d'ihentlos que més valdria que privessem á las monjas de demanar caritat.

Aquest arca de barri, per dignitat del de Barcelona, havia d'haver sigut destituit immediatament. A la qüenta el tal subjecte va anar á explicar la *historia* de la cantinera al xufiero del carrer del Peu de la Creu, y al cap de quinze dias de succehit el fet, surt la *Gaceta del Celeste Imperio* ab la novela dels 104 anys, de la cantinera y de tot alló *del siglo á la vista y de ayuda á la Naturaleza*.

Quinze dias va necessitar el pobre *bolero* rrrradical per engiponarse l'embusteria!

S'ha lluhit, D. Vino Aixa.

RA sí que l'hem feta bona!...

Ja s'ha deixat corre el viatge que'ls lerrouxistas d'aquí volian fer á Marsella per a saludar á don Alacandro avans d'embarcarse cap á las Pampas.

Las rahóns que la *Gaceta del Celeste Imperio* dona als seus

lectors per a justificar el desistiment son numerosas.

Que l'ex-emperador ha aplassat la fetxa del seu embarch...

Que l'Govern francès no l' deixa á sol ni á sombra...

Que las autoritats de Marsella li posarian dificultats á la celebració del *meeting* que tenia en projecte...

Que...

Pero, xinos de Deu, ¿per qué'ns prenen la molestia d'enrahonar tant, poguent explicar la cosa ab molta facilitat y pocas paraulas?

Diguinho clar y no fassin tants embuts.

Han abandonat l'idea del viatge, *pura y simplemente* perque no han trobat tontos que hi volguessin anar.

Ni més ni menos.

A Calella, á Figueras, á Lleyda, á Barcelona... La persecució de lo que podríam dirne *delictes conven-*

cionals va fentse per moments més intensa y dura. Sembla que l'una y l'altra jurisdicció treballan en competencia.

Certas cosas no s'poden dir ni s'poden escriure. Els fiscals vigilan y denuncian, y l'autoritat no repara en portar per las carreteras, convenientment enmanillats, als presumpsts autors de certas cosas que s'escriuhen ó s' diuhen.

L'altre part de la frontera pirenyca es avuy un formiguer d'emigrats, acusats tots ells del *horrendo delictes* d'haver dit ó escrit certas cosas.

¿Cóm acabarà aquesta turbonada?

S'ignora. Lo que sí sabem es que Catalunya, més serena y més catalana que may, segueix atentament el seu desenrotllo.

¿Ofegar el pensament ab el pes d'una lley draconiana?...

¡E pur si muove!

El telegrama de protesta que'ls nostres diputats y senadors varen enviar el dilluns 4 n'en Maura, reclamant contra la nova ratxa de persecucions que sobre l' indefens cap de la premsa s'ha desencadenat, duya tan solt 28 firmas.

Fins á cinquanta y tants representants solidaris, n'hi faltan alguns, que, segurament, deuen ser fora.

Pero, á fora y tot, y encare que sigui ab lamentable retràs, ¿no podríam desde allá hont son enviar la seva adhesió al referit telegrama?

Sí que podríam.

Y fins crech que *deuríam*.

¿Qué'ls carlistas de la provincia de Girona han celebrat un aplech al santuari de la Salut?

Me'n alegro. ¡Aplechs ray!...

Val més que'ls celebren al santuari de la Salut que no pas al santuari de la Enfermetat.

Y qui diu enfermetat, diu guerra civil.

Qu'es, com ningú ignora, una de las enfermetats més desagradables que pot sufrir una nació.

Apenas hi ha població á Espanya ahont aquests dias no s'hi hagi descubert una fábrica de moneda falsa.

L'única regió que s'ha vist lliure de tan molesta plaga es Catalunya.

¿Saben per qué?

Perque aquí ja no admetém res fals.

Ni moneda ni eleccions.

Ens preguntan alguns lectors de fora de Barcelona qué es lo que hi ha de cert sobre aquestas festas que per la Mercè tractan de celebrar aquí uns quants saragateros.

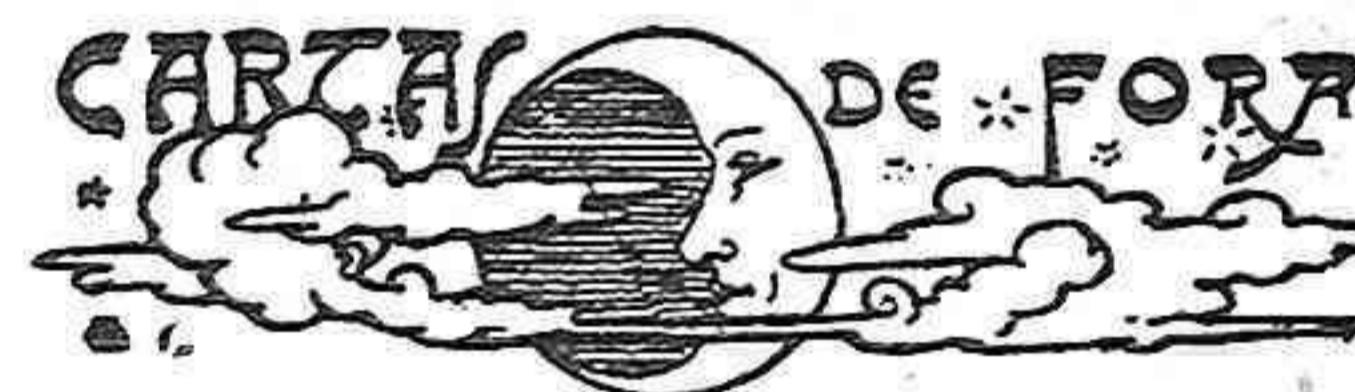
Resposta nostra:

La senmana passada va anunciar la Comissió que l'adorno de las Ramblas se comensaria el dilluns.

En efecte, el dilluns no va comensarse res, y la Comissió, per tranquilisarnos, va fer públich que definitivament el dimecres s'empendríam els traballs.

Passá el dimecres, vingué el dijous, y á l' hora d'anárnosen á dormir—y nosaltres solem anarhi tart—no s'veya en cap punt de la Rambla el més insignificant adorno.

Si per mostra basta un botó, aquí tenen els nostres apreciables lectors de fora casi tot'una botonadura.

LLANSÁ, 30 d'agost

Per personas que fá molt temps coneixen de fondo els pochos punts de cervell que calsa l'ensotat d'aqueix poble, posaré'm al corrent als lectors de LA CAMPANA de una burricada que'l dissapte passat el tal fulano va cometre al carrer de'n Pi y Margall á presencia de més de set personas. Estava en Xech de Llansá prenent la fresca en un café qu' en el mateix carrer se trova, discutint ab altres companys, quan en Xech de Llansá va enjegar una paraula viva de las qu' els qu' es titulan representants de Cristo... ne diuhen *veches*. L'ensotat, que passava per allá aprop, se dirigeix com una fera al de Llansá y li diu: —Éts un porch y un cobart. En Xech de Llansá no va contestarli; deixant un pam de nas y de vergonya al que en aquell moment exercia de pinxo místich. ¿Ahont ha anat á aprendre de modos el Rector de Llansá? ¿A Porqueras?

MOLINS DE REY, 26 d'agost

«Durant la nostra gestió dintre'l municipi nosaltres treballarem de ferm per a rebaixar el cupo de consums, aquest impost tan indigno y que tant lloch ha donat per enrahonar; després pel abaratiment de las substancias alimenticias de primera necessitat, aixó es, que'l obrer pugui alimentarse ja que té la precisa necessitat de treballar per a guanyar el pá de sa esposa y fills.» Aquest era el lema que usavan els nostres candidats y avuy regidors. ¿Qué s'han fet de las vestras propagandas? ¿Quins son els traballs qu'heu empleat per a millorar la classe proletaria, aquesta que'l dia de las eleccions, obcecada per lo que'ls prometiau, com á bens depositavan en las urnas las vestras papeletas?

Avuy tenim á un tipo molt més crescut, d'ensá que sou al candeleró, l'impost de consums, tan abominable per vosaltres, y que fins ara'ls traballs qu'hi heu empleat han estat encaminats tots en augmentarlo y convertirlo, com aixó es, en un impost capás per una vila quatre vegadas més gran; no es aquest el que'ns pertany; el repart nostre ha d'esser el d'una vila rural, si no hi ha vividors que'l manegin; y si algún elector vostre vé á trobarvos demanantvos explicacions, vos el treyeu del davant ab mals modos per no sapiguer qué contestar.

Fa pochos dias que'l trust de forners va reunir-se acordant la puja del pá que'ns consum á la vila, y'l que portan á vendre á fora, que per rahó natural sembla que hauria d'esser més car, no ha suert cap augment, y encare es l' hora també que no heu adoptat resolucions de cap classe. No us preocupa á vosaltres aixó.

¡Ah, dissidents solidaris, ja us coneixém, ja!

Ja está tot arreglat

L'endemá de la pallissa que li clavá son germá,

aixis Abd-el-Azis deya, al peu d'un marge assentat: —Y ara com me las manego, reduhit al nivell baix de moro d'estar per casa, sense trono, sense rals, sense gufa, sense amparo, sense roba, sense pa? A més d'aixó, com ho arreglo per sostenir aquest aixam de donas que'l bon Profeta generós m'ha adjudicat? Si jo tingues un ofici, si sapigués treballar en un art ó en una industria, ab més ó menos afany sortiria del conflicte; pero com pogués alsé el cap si soch un babau-cistella, si sóls soch bo per sultá qu' es com dir que soch inútil per dedicarme al treball?—

Per fortuna, un impressari d'atracció, un brau gabaig més aixirit que una dayna, va sentirlo, y llis y ras va proposarli un negoci. —Destronat com heu quedat y tronat, qu' es la més negra, l'únic recurs natural que ara us resta es el teatro. ¿Voleu contractarvos? ¡Au! Firmém aquí la escriptura y ja no us heu d' amohinar. —¿Qué hi faria jo á las taulas?— va preguntar l' ex-sultá. —Vos res: no més exhibirvos y sortí allí rodejat de totas las vostras donas. ¡Ah, quin efecte més gran! Las vostras donas, que tocan, que ballan, que cada qual té una especialitat rara dintre l' exténs camp del art; las vostras hermosas donas lluhint sas herabilitats sobre l' adornat tablado, mentres vos, en un diván, las contempleu en silenci, xuclant aquell canó llarch que al cap-de-vall té una pipa... ¡Imagineu, oh ex-sultá, el colossal efectarro que aquest quadro singular causaria al nostre públich?... Vaja, no us hi penseu pas: tenint quaranta odaliscas de mérits tan relevants, fórau un solemne ximple si deixavau escapar la ocasió que avuy us brindo. ¿Firmeu?— Y l' trist destronat, no veyent altra sortida, en efecte, ¡va firmar!

Ja ho sabs, donchs, lector benévol, qu' estavas tan capficat pensant en la negra estrella de Abd-el-Azis. L' ex-sultá té la vida assegurada: las donas el mantindrán.

C. GUMÁ

VICE-VERSAS

L que observa serenament la mena de política que s'estima á Espanya, nota una pila de detallets que pintan al viu la manera lleugera del nostre modo d' obrar y la sola influencia de la momentánea impressió en nostra mena de pensar. Fixenshi bé. En Gabriel Maura diu que á Espanya, per medi de la lluyta electoral, pot conseguirse tot; en Royo Villanova assegura que solament mitjansant dugas guerras civils han pogut las provincias vascongadas conservar part dels seus furs. Y *El Inparcial*, diari centralista, enemich de Catalunya, liberal y partidari del sufragi universal, s' enfada per la declaració d' en Maura fill y calla davant la gravíssima afirmació d' en Royo Villanova. Vice-versa més manifest, contrasentit més garrafal ja no es possible. Y vaginshi fixant. Els carlins volen celebrar un aplech, ignocenta diversió que no fa mal á ningú, petit desfogament d' un partit que á la montanya ja sols vol anarhi á fer arrossos. Alguns *liberals* y alguns altres tremendament *avensats* cridan desafortadament perque se 'ls permet la tal manifestació y empenyen al governador y al ministre perque 'ls la prohibeixi. Y els carlins, els constants enemichs de la llibertat, han d' invocar els drets individuals y las llibertats consignadas en las lleys pera sortir ab la seva. També aquí 'ns topém ab un vice-versa colossal: els *liberals* regatejant llibertat y els absolutistas reclamant el lliure exercici dels drets individuals. Y continuhin fixantshi. Els socialistas es reuneixen en Congrés; son els práctichs, no 'ls utopistas; son els que volen intervenir en la vida pública pera que 'ls obrers, al estar en condicions de dictar lleys, escriguen en ellas las sevas reivindicacions. Y acordan negarse á coalicions ab els partits republicans, considerantlos partits burguesos. Vice-versa lamentable, perque si las actuals orientacions dels partits republicans son francament socialistas, no es pas allunyant als obrers del republicanisme com s' ha de decantar la balansa cap á la transformació radical dels partits avansats. Y si continuéssim fixantnos en altres detalls, no per petits menos significatius, aniriam convencentnos de que aquí no hi ha res ben centrat; ni 'ls caps, ni las conductas; ni la defensa dels ideals, ni l' esculliment dels medis per assolirlos. Tothom estrema

las sevas manifestacions; el que reb xiscla desafortadament; el que no reb, amohinat del xiscla, 's tanca en un silenci egoista. Parlan els nervis y callan els cervells. Y la política impresionista, dirigida per la passió, mala consellera, es la que dicta aquestas actituds renyidas ab la lógica y el bon sentit. Ja es coneguda la nostra Espanya pel país dels vice-versas. Qui observi serenament podrá convençers de que ab la nostra conducta justifiqém plenament el calificatíu. No fem res al indret.

JEPH DE JESPU

LA MINESTRA DEL CONVENT

EN Pau Calsassas va treballar las terras més de seixanta anys seguits, fentlas produhir de valent, y agrahtint sempre á Nostre Senyor la salut que li enviava pera poder continuar treballant. Y en Pau Calsassas era tan bon católich que fins quan treballava duya penjada al coll una medalleta de Sant Antoni que, segons deya, el guardava de pendre mal y li aumentava las forsas per alsar l' aixada. A cada cullita, en Pau Calsassas s' apressurava á enviar al amo y al prior del Convent tota mena de llegums en abundancia: favas, fasols, monjetas, patatas, guardantse pera ell una insignificant cantitat, la indispensable pera no morirse de gana.

Per allá als vuytanta anys, un día, el bonifici de 'n Pau Calsassas va veure's impossibilitat pera treballar: l' aixada li queya de sas mans tremolosas. En vá pregava á Deu que li retornés el dalit y las forsas. Ell va desesperarse molt, y sobre tot quan se va adonar de que havia perdut la medalleta de Sant Antoni, atribuint á aquesta pérdua involuntaria la causa de tota la seva desgracia. Apesarat va resseguir tot el camp, rascant aquí y allá, per veure si la trobava, pero fou inútilment.

En Pau Calsassas, pobre, vell y malalt, va decidirse un día: ¿Al convent reparteixen minestra? Donchs aném al convent. Allí va fer quá entre una gran colla de pobres com ell y allí va sentir un dels frares que deya: —Ja veyéu, estimats pobres, si n' es de gran la bondat del Senyor, que per mediació nostra vos envia el benefici de la caritat!... Y encare hi han herétes y ateus y socialistas que voldrían abolir els convents y tota mena de institucions cristianas!... Teñiu: la minestra... Un plat d'escudella barrejada!... Anéu!... Que Deu vos beneheixi, y que us fassi bon profit!

Y en Pau Calsassas cada dematí anava á cercar la seva racció de minestra al convent, y se la menjava assegut á terra sota un arbre. Quan un día, al posarse una cullerada á la boca, sentí entre sas dents un cós solit y extrany, que no gosó empassarse. L' agafá ab els dits y l' observá atentament: ¡era una medalla! —Sí, sí, no hi ha error possible, exclamá. Es la meva medalleta de Sant Antoni! Y, gratantse al ciatell, afegí: —...De modo que la minestra del convent es feta dels fasols de la meva cullita!... Vaya, vaya, vaya!

Gracias á la medalleta, en Pau Calsassas va adonarse (una mica tart) de que la caritat de la Iglesia se fa regularment ab las riquezas dels mateixos pobres. ¡Y pensar que n' hi han tants de Paus Calsassas qu' encare no se n' han adonat!

GOLIARDO

MOVIMENT OBRER

El próxim dimars, 8 del corrent, se celebrará á Saragossa una Assamblea general de las Societats cooperativas d' Espanya. Els obrers constructors de carruatjes, de Tarrassa, han guanyat la vaga logrant reduhir mitj hora la jornada de treball y alguna altra millora que en res lessiona els interessos dels amos. Els elements llibertaris de tota Espanya preparan una serie d' actes públics encaminats á obtindre la llibertat dels presos pels célebres successos de Alcalá del Valle, per qual éxit fem sincers vots. El número de obrers organitzats en tots els Estats de Australia passa de 200,000. Ha tingut lloch á Narbona el Congrés dels obrers del mitjdia de Fransa. En ell s' han votat duas mocions antimilitaristas, y un' altra declarant que 'ls organismes adherits proclamaran la vaga general per vintiquatre ó quaranta vuyt horas cada vegada que qualsevol Govern atropelli als treballadors. Han ingressat á la Unió General de Trabajadores, els obrers prensaires de Béjar (Salamanca). Recent organitzats els paletas de Segovia, han celebrat una gran y profitosa reunió de propaganda, ab la cooperació dels companys de Madrid. El Comité central de la democracia socialista alemana ha publicat la Memoria anyal. Segons ella, els ingressos de la Caixa central en el passat exercici puján á 852,976 marchs, y 'ls gastos, á 783,958. El diari *Vorwaerts*, orgue del partit, produhí la frioleira de 1.636,099 marchs y n' gastá 1.505,311, ingressant, per consegüent, á la Caixa central el benefici de 130,788 marchs que resulta. Ademés dels diputats del Reichstag, el partit té 151 representants en las 19 Dietas del Imperi, emportantse la palma Baviera, que compta ab 24 diputats. Finalment, la democracia socialista alemana té representants en 5,931 Ajuntaments. S' han organitzat els sabaters de Teba (Málaga). La Societat del personal de fondas de mar y terra, de Cádiz, el día 8 del mes prop passat comptava ab 1,274 pessetas en caixa.

* El corresponsal del periódich socialista italiá *Avanti* en San Pablo (Brasil), ha sigut expulsat del territori de dita República pel *delicte* de relatar els horrors que en ella 's cometen ab els obrers, horrors que nosaltres procurarem donar á conèixer á nostres lectors, pera vergonya de aquella despótica República, germana de las otras. * La Casa del Poble, de Sitjes, que funciona pel sistema colectivista, en el balans del primer semestre d' enguany trobá un benefici de 421 pessetas. * Els picapedrers de Marín (Guipúscoa) han demanat que á partir de 1.º de Mars próxim se 'ls aumenti 50 céntims per jornal. * La Caixa central de la Federació tipográfica ha tancat son balans de 1.º de Juliol d' enguany ab 3,876 pessetas. * L' ilustre catedrático senyor Buylla ha explicat á Avilés (Oviedo) una conferencia sobre «La mutualitat obrera». * Las Societats obreras de Eibar (Guipúscoa) han visitat en colectivitat el certamen del Treball, de Bilbao. * Han ingressat al partit obrer la Societat de pagesos de Campillos (Málaga) y la Agrupació socialista de Tosas (Girona), recentment constituída. * Las Societats obreras de Baracaldo (Vizcaya) han adquirit un solar del centre de la població, ahont aixecarán sa casa. * Fusionadas las duas Societats tipográficas que existían á Barcelona, se disponen á emprendre una campanya de propaganda pera lograr que s' associhi tot l' ofici, si es possible. * La Federació local de Béjar (Murcia) va á fundar una cooperativa de consum. * La Societat de tipógrafos de Gijón, durant el primer semestre d' enguany ha aumentat el seu fondo social ab 407 pessetas.

DIRECCIONS D' ENTITATS OBRERAS

Almería.—Centre obrer, carrer de Cisneros, 2. Barcelona.—«La Neotipia», impremta comunal. Passeig de Gracia, 77. —Societat de Oficials Cerrallers de Obras. Ferlandina, 67, cervetería. Bilbao.—Federació socialista de Vizcaya. Torre, 14, 2.º Centre obrer. Gergal (Almería).—Societat de minayres. Joseph Llanos, Centre obrer. Sitjes.—Casa del Poble, cooperativa colectivista de consum, carrer de la Ribera, 12.

EN Joao Franco, aquell fulano qu' era primer ministre y dictador portugués quan al rey Carlos y al seu heren varen felshi els comptes y que, per la por de que també 'ls hi fessin á n' ell, tanta pressa va donarse á escorre el bulto, desde Fransa, ahont avuy resideix, y en la forma més solemne y categorica, ha declarat que may més, ¡may més! tornar á ficarse en la política de Portugal. ¡D' aixó se n' diu desinterés y abnegació! Ya que Leonor no me quiere... Es massa perillós aquell país pels qu' en la seva fulla de serveys hi tenen certas tacas vermellas... ¿Veritat, senyor Joao?

Per lo que 's veu, el comte Zeppelin, á més de ser un atrevit inventor, es un home franch en tota la extensió de la paraula. Un periódich suís li havia enviat una cantitat, pera que la inclogués en la suscripció oberta á Alemania pera construhir un nou dirigible en substitució del que darrerament se li va cremar. Y l' comte, no sóls ha rebutjat la suma enviada, sino que al retornarla ha contestat al generós periódich en aquesta forma: «El meu globo es un aparato de guerra, y com que la política está subjecta á tants cambis y ocasiona tantas sorpresas, ¡quí 'ns assegurá que un día el meu futur *Zeppelin* no servirá pera lluytar contra la Confederació suíssa?» Senyor comte, ¿veyam la llengua?... ¡Ni un pell!...

Sembla que 'ls republicans de Sevilla, després de llarga discussió, han acordat persistir en els seus ideals, pero retxassant al mateix temps ab fermesa la jefatura de don Lacandro que alguns volían imposar. Lo qual demostra dugas cosas: La escassa influencia que allí té l' ex-emperador, y la sensatés del poble. Donchs en aquesta ocasió aquell *pueblo soberano* per ser, com es, *sevillano* resulta molt passadó.

Ola, te esfuerzas en vano... Han fracassat per ara, á Reus, els intents de donar vida próspera á una sucursal de la nostra *Lliga Regionalista*. Y es que en el lliberal bressol de 'n Prim els de la dreta hi contan molt pocs proselités. Per un punt, á Reus, no diuen res. Pero es que, en aquest cas, son molts els punts que allí posan á *ratlla* als elements reaccionaris.

A Cádiz tenen intenció de fer un homenatge en pedra marbre á D. Segimón Moret. No se sab del cert si li aixecarán un monument, un bust, una lápida, ó un maussoleu... en vida. Pero els de Cádiz son molt *aragonesos* y si s' hi empenyan, una cosa ó altre li aixecarán. Per de prompte ja li n' han alsat una: La camisa.

En Cambó y en Ventosa Calvell van trobarse á Munich, la patria putativa de 'n Gambrinus. ¿Qué hi devían anar á fer á Munich els nostres gentils lligayres? A estudiar la Administració de aquell municipi... Y, de passada, á beure cervesa. Pero com que á n' en Ventosa la cervesa no li agrada... varen fé una barrejada de cervesa y *grasiosa*.

Al tiro al blanch dels 200 milions destinats á la futura esquadra hi han concursat un grapat de companyias constructoras. Era d' esperar. Pero que vigilin els périrts del governs avans de entregarse. Nosaltres sempre havém sentit á dir que, segons de quinas companyias se tracta, val més anar sol. Sobre tot disposant d' una cantitat tan respectable. Perque 200 milions... ells sols ne fan bastanta de companyia!

Se 'ns assegura que, al estil d' altres capitals avansadas, aviat tindrem gossos-policias. Barcelona en pes se 'n deuria alegrar. Perque, encare que desconeix els serveys que li poden prestar els gossos-policias, no ignora el mal servey que fins ara li han prestat els vice-versas.

Paraulas de 'n Biele Maura: «Si 'ls catalans demanan més... més els hi haurém de donar.» Y aixó porta preocupats als Clodoaldos y Royo Villanovas en Comandita.

No s' esparverin, que nosaltres els hi donarem la sintessis de aquest *més*, suprema aspiració de Catalunya. Es una mena de parodia de aquella célebre frase de Diógenes. Diógenes, deya: «No 'm priveu el Sol» y els catalans, dihém: «Deixeunos tranquils.» Ja veuhem que 'l nostre lema es ben poch ambicios: Tranquilítat. Dels *bons aliments* ja no 'n parlém, en un país ahont tot se falsifica.

El Kaiser ho ha dit, á Strasburg, després de dinar y ab tó solemnal: LA FORSA ES LA PAU. El pensament no es gayre nou, que diguessim. Més ingénuo y de més novetat hauria resultat aquest altre: LA FORSA ES LA VIDA. La bona vida dels emperadors, s' entén.

El día que la carlinada va assistir al *Aplech de la Salut*, un pagés de Sant Feliu preguntava á un mestre d' estudi de un poble dels voltants: —¿Qué li deuben demanar, tants carlins, á la Mare-de-Deu de la Salut? —El mestre, qu' es més lliberal que 'n Riego: —Salut, home, salut!... Deixeuvos d' un partit tan anémich!...

Preguntas y repostas sense solta: —¿Qué es un aucell? —Un porta-plumas. —¿Qué es un capellá? —Un porta-desgracias. Una fulana molt cap-vert parla de la seva filla, una noyeta de 10 anys. —Mirin si es espavilada,—diu.—Ahir li vaig preguntar de ahont sortían els nens petits, y ¡may diuran qu' m va contestar? —¿Qué? —De sota las fullas de parra.

En Camulleras s' ha de desafiar á pistola, y el pobre está amohinat perque sab que 'l seu contrari es un gran tirador. —Si poguessim fer de manera que tirés enlayre!— exclama tot contristat. —Ja ho has dit tu!—fa un dels testimonis. —Sí, home... ¿sabs qu' podem fer?... En el moment de dir ¡foch!... deixeu anar una perdú...

LOS CENT CONÇEYLS del Conçeyl de Cent escrits de má de Fra Feliu Piu de Sanct Gviu canonie de la Seu ab altres Maximes e Veritats que shi enclouhen e son en vers.

Se ven a Barcelona a can LHOPIS llibraire a la marca LA CAMPANA DE GRACIA, Rambla dels Caputxins, sota l' Hostal del Orient, e per tot arreu, al preu de

UNA PESSETA

A Marsella. - La despedida del ex-emperador

—Té, aquí t' entrego las insignias del mando. Cúydat de tot durant la meva ausencia, y vé s' si las suscripcions s' animan una mica, que va molt mort aixó.

ENDEVINALLAS

XARADAS

I

Consonant es la primera fruyta la prima-segona, dugas-prima polvos dona y animal la dos-tercera. Trobarás en la cinch-quart una eyna qu' usa 'l pagés, y un poblet ampurdanés el total t' ha de donar.

A. B. y C.

II

Prima-quarta nom de dona, la segona una vocal, la tres nota musical y un carrer de Barcelona trobarás en el Total.

HIPÓLIT NADAL M.

ANAGRAMA

Don Albert trobá á sa filla ab l' Antonet abressats y acostantshi poch á poch de una empenta 'ls va total.

—¿Y ell qué va fer? —Va fugir, pró l' va total l' endemá y li va dá una pallissa que mitj mort el va deixar.

J. FARRÉS GAIRALT

ROMBO

Substituir els punts per lletres de manera que llegint las horizontal y verticalment donguin el següent resultat: 1.ª ratlla: Consonant; 2.ª: Peix; 3.ª: Adjectiu; 4.ª: Insecte; 5.ª: Nom de dona; 6.ª: Parentiu, y 7.ª Consonant.

MANEL SOMS

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Poble catalá.
- 1 2 3 4 6 7 8.—En 'ls pessebres n' hi han.
- 3 4 5 6 7.—Molts homes hi han mort.
- 1 2 3 7 8.—Fruyta (plural).
- 8 7 6 7.—Nom de dona.
- 6 2 4.—Puesto ahont hi passa molta aygua.
- 8 2.—Nota musical.
- 6.—Consonant.
- 6 5.—Nota musical.
- 3 6 7.—Els caballs ne menjan.
- 3 4 8 2.—Mols pescadors ne tenen.
- 6 4 8 2 7.—Estat europeu.
- 3 7 6 8 7 8.—Aucell (plural).
- 1 2 3 4 6 7 6.—Verb.
- 1 2 3 4 6 7 6 5.—Temps de verb.

F. ZEUGIRDOR RIERA

TERS DE SÍLABAS

1.ª Ratlla, vertical y horizontal: nom d' home; 2.ª Poble catalá; 3.ª: temps de verb.

MALAGUANYAT

CONVERSA

—¿Ahont vas tan depressa, Felip?
—A casa la llevadora perque la meva germana ha tingut un nen.
—¿Quína, la María?
—No, home; la que entre jo y tú hem dit.

SACARIAS VIUSA (GARRIGALLENCH)

TARJETA

ADELA CODOL POL

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas el títul de un drama catalá.

RAMIRO ESPINOSA Y ESPINOSA
GEROGLÍFICH

1
A

T

6

A 12 S

J. C. ESTEL

LA CARICATURA AL EXTRANJER

Un conflicte imprevist

L' EUNUCH:—Magestat, las donas del harém están totas revolucionadas.
ABDUL-HAMID:—¿Pero qué? ¿No están contentas de la meva constitució?
L' EUNUCH:—Nó, Magestat: demanan á grans crits als Joves turchs.

(Del Pasquino)

CORRESPONDENCIA

Caballers: M. A. Pianas, E. Albert, A. Esturgó, P. C., J. O. B., E. G. C., S. A. C., F. G. y J., J. F. y R., P. V., y E. R. y P.: Rebutis el traballs que envían ab destí al Almanach.—Agrahím l' atenció.

NOTA.—Havém rebut un tríptic titulat 'Caminada' (Pels cims-Reps-Devallada) sense firma. Agrahirém al autor se serveixi enviarnos nom y apellido.

Caballers: Un moliner, R. M. (a) Matádonas de Sitges, F. Armengol Burgués, Joseph Mateu, Manel Quixal, E. Romanos y Caló (a) Canonillito.—Queda inutilitat.

Caballers: R. A. (a) Pau de las calsas curtas, S. Mataró, J. Massaguer S. (artiller), Eduardillito Saló y Xeringuilla.—Queda encarterat.

Caballers: E. Vilaret: Ja ho havíam rebut, ja. Per molts anys pugui fer tan bonas obras.—J. Moret de Gracia: La titulada Nit de Pasqua ja la coneixíam, y ara, lo mateix que avans, ens sembla massa melodramática.

L' altra, per mica que 'ns vagui de llimarli las assonancias, s' aprofitará.—Joseph Salvá: Tot aixó que 'ns ofereix, ho tenim. Agrahim la intenció.—Juli Marigot: Es tart. La confecció de El año en la mano para 1909 toca á las acaballas.—P. C.: L' articlet Recorts Unuyans podrá referirse á un fet históric, pero tanca poca novetat y té escassa picardía. L' altre el llegirem ab calma.—Agustí Freixas: Aixó ho trobaré en la Ley de Accidentes del Trabajo. Vagi á qualsevol llibrería; se 'n farà una pesseta.—Andreu Grau: Els versos qu' envía no tenen condicions.—Jobico: Mirarém de enquibirlos.—Lluís Ramírez: A ca 'n Olausolles, que venen crossas, potser n' hi facilitarán unas para 'ls versos coixos.—Rafel Planas Tollosa: Las composicions no van. Respecte á la xarada ja li contestarém la senmana que vé.—J. P.: Com compondrá, aixó, apart de tenir una extensió llarguissima, es de un interés molt local y particular.—S. Remendont: Bonyol!—C. de Cor: Es una mica pobre d' enginy.—Barrabás I.º: Aquestas poesías humorísticas que no fan riure fins al final ja han passat á l' historia.—Joseph Canudas: Com á xistos, no fan gayre gracia; y com á versos son bastant coixos.—Johannus: L' amich de qui 'ns parla no té res para estrenar. Es tanta la feyna que té, que se 'ns torna d' alló més drogo. Lo que 'ns pregunta referent á n' en Tulp li dirém de paraula á la primera ocasió. Pel demés... imercés, eh?—R. A. (a) Pau de las Calsas Curtas: D' aixó se 'n podria fer un bon melodrama pel Paralelo.—C. Fonollá: Peca de floralésca y de mansoya.—N. B. (El Secretari): Enterats, pero no 'ns queda espay ni humor para insertarlo.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.º